

ВПЛИВ ВІКУ ПЕРШОГО ОСІМЕНІННЯ НА РІВЕНЬ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ ДОСЛІДНОГО СТАДА

Н.С. Никпорчик, студент, nikiporchik@rambler.ru

Науковий керівник – к. с.-г. н., старший викладач Крамаренко О. С.

Миколаївський національний аграрний університет, Україна

У статті проаналізовано вплив віку першого ефективного осіменіння на особливості формування молочної продуктивності корів. Встановлено, що крім безпосередньо віку першого осіменіння, значний вплив на рівень молочної продуктивності мав також й сезон отелення. Так, найвищий рівень молочної продуктивності відмічається для первісток, що були осіменінні у віці 19-24 місяці й отелилися навесні - для них надій 4% молока переважав середнє по стаду значення майже на 150 кг.

Ключові слова: відтворні якості, молочної продуктивність, корови, червона степова порода

Постановка проблеми. Прискорений породотворний процес у молочному скотарстві сприяв виведенню нових вітчизняних порід, які конкурентоспроможні та придатні до сучасних технологічних умов використання[1]. За даними дослідження характеристики породних і продуктивних особливостей можливо розробити більш точні програми селекції червоної степової породи великої рогатої худоби [4].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Підвищенню породності та продуктивності стад сприяло впровадження штучного осіменіння великої рогатої худоби. Як засіб розмноження воно використовувалося в усіх племінних господарствах червоної степової породи [2].

Відтворна функція корів характеризується рядом показників, серед яких найважливішими є вік першого отелення, тривалість різних біологічних періодів, параметри індексів плодючості та інше. На жаль, ці ознаки на 85-90% залежать від факторів зовнішнього середовища. Генетична детермінація цих ознак не перевищує 10-15%. Так, коефіцієнт успадкування запліднення корів і

телиць після 1-го осіменіння знаходиться в межах 0-10, плодючості корів – від 5 до 15% [3].

Помітний вплив на продуктивність корови надає сезон отелення. Корови, що отелилися взимку (грудень-лютий), дають в середньому на 7-10% більше молока, ніж готель пізньою весною і влітку .

Пояснюється це тим, що у корів зимових отелень лактаційна крива має дві вершини підйому – на 2-3-му місяці і на 4-5-м при вигоні на пасовище, бо зелена трава є найбільш молокогінним кормом. Потрібно також зазначити, що телята осінньо-зимових отелень народжуються зазвичай більш міцними і рідше хворіють, ніж народжені у весняний час. З усіх факторів навколишнього середовища найбільший вплив на продуктивність корови надають рівень і повноцінність годівлі. Від корови не можна отримати багато молока, якщо годування її організовано неправильно [3].

Метою нашої роботи було проаналізувати вплив віку першого ефективного осіменіння на рівень молочної продуктивності корів червоної степової породи в умовах ДП «ДГ «Реконструкція» Березнегуватського району.

Постановка завдання. Завданням дослідження було:

- проаналізувати вплив віку першого ефективного осіменіння на особливості формування молочної продуктивності корів;
- проаналізувати вплив сезону отелення на особливості формування молочної продуктивності корів в умовах ДП «ДГ «Реконструкція» Березнегуватського району.

Об'єктом досліджень були процеси формування молочної продуктивності корів червоної степової породи.

Предметом дослідження були основні характеристики відтворювальних якостей та молочна продуктивність для корів молочного стада, а також взаємозв'язки між ними.

Матеріали і методика. Дослідження було проведене на стаді корів червоної степової породи ДП «ДГ «Реконструкція» Березнегуватського району ($n = 195$ гол.) протягом 2017 року. Для кожної тварини було оцінено надій за

305 днів лактації (у перерахунку на 4% молоко) протягом I-VI-у лактації. Також було враховано: вік першого ефективного осіменіння (у міс.).

При розв'язанні вище вказаних завдань, були використані методи варіаційної статистики (середнє арифметичне, його похибка, середнє квадратичне відхилення та коефіцієнт варіації). Оцінку ступеня впливу окремих градацій для досліджених ознак відтворювальних якостей корів було визначено на підставі результатів однофакторного дисперсійного аналізу [5]. При розв'язанні вище вказаних завдань, були використані методи варіаційної статистики та програмне забезпечення MS Excel.

Результати досліджень. В роботах багатьох авторів зазначається, що рівень молочної продуктивності первісток в значній мірі залежить від віку їх першого осіменіння. Тому, нами також був проведений аналіз, метою якого було визначення ступеня впливу віку першого осіменіння на рівень молочної продуктивності корів дослідного стада.

З цією метою всіх первісток було розподілено на п'ять груп, відповідно до віку їх першого плідного осіменіння: до 18 місяців, від 19 до 24 місяців, від 25 до 30 місяців, від 31 до 36 місяців, більше 37 місяців.

Встановлено, що вік першого осіменіння в певній мірі визначає рівень молочної продуктивності первісток (табл. 1).

Таблиця 1

Залежність надою 4% молока первісток дослідного стада від віку їх першого ефективного осіменіння, кг

Вік першого осіменіння	Показники				
	\bar{X}	n	σ	$S_{\bar{X}}$	CV, %
до 18 міс.	1802,9	4	170,2	85,1	9,4
19 - 24 міс.	2109,8	55	356,4	48,1	16,9
25 - 30 міс.	2053,0	89	279,4	29,6	13,6
31 - 36 міс.	2095,3	32	345,7	61,1	16,5
більше 37 міс.	2062,7	11	314,2	94,7	15,2

В цілому, лише для найбільш наймолодших первісток рівень їх молочної

продуктивності був дуже низький ($1802,9 \pm 85,1$ кг), а для решти тварин він коливався майже в однакових межах (рис. 1).

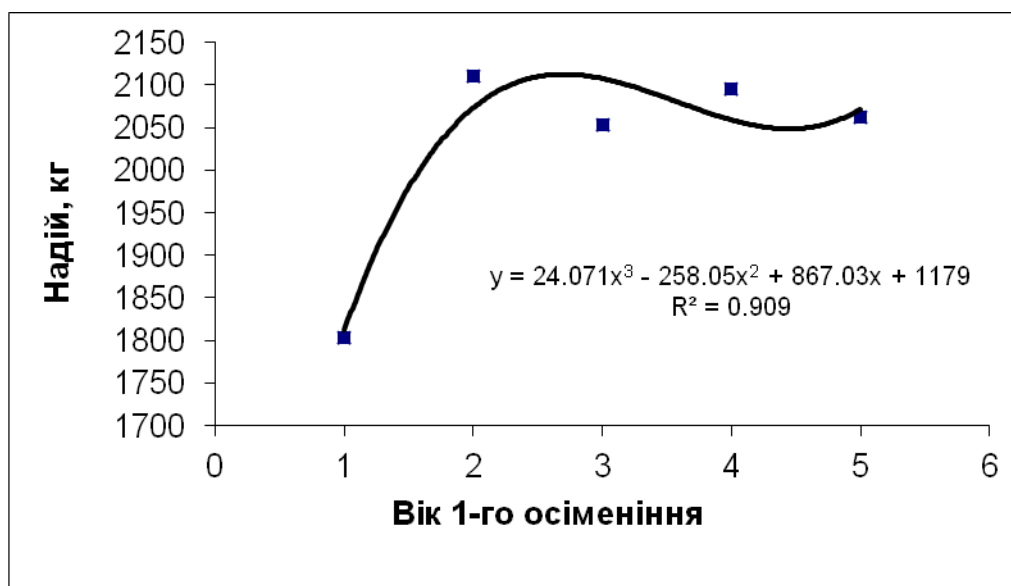

Рис. 1. Вплив віку першого осіменіння на рівень молочної продуктивності первісток дослідного стада

Проте, при цьому, крім віку першого осіменіння безпосередньо, значний вплив мав також й сезон отелення (табл. 2).

Таблиця 2

Надій 4% молока первісток дослідного стада в залежності від віку першого ефективного осіменіння та сезону отелення, кг

Сезон отелення	Вік першого осіменіння, міс.					В середньому
	до 18	19 - 24	25 - 30	31 - 36	більше 37	
зимовий	1993,7	2279,1	2105,7	2041,5	2118,8	2167,8
весняний	1757,4	1881,9	2091,8	2170,8	1895,5	1959,5
літній	1657,7	2222,0	1973,8	1996,0	2121,5	1994,2
осінній	-	2056,2	2040,6	2172,8	2014,9	2121,1
В середньому	1802,9	2109,8	2052,9	2095,3	2062,7	2070,8

Як можна спостерігати із даних, наведених в таблиці 22, найвищий рівень молочної продуктивності відмічається для первісток, що були осіменінні у віці 19-24 місяці й отелилися навесні (2222,0 кг), та для яких надій переважав

середнє для групи значення майже на 150 кг.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У корів червоної степової породи дослідного стада середній надій за лактацію складав $2237,0 \pm 20,9$ кг 4% молока. Встановлено, що крім безпосередньо віку першого осіменіння, значний вплив на рівень молочної продуктивності мав також й сезон отелення. Так, найвищий рівень молочної продуктивності відмічається для первісток, що були осіменінні у віці 19-24 місяці й отелилися навесні - для них надій 4% молока переважав середнє по стаду значення майже на 150 кг.

Список використаних джерел

1. Петухов Л. В. Генетические основы селекции животных / Л. В. Петухов, Л. К. Эрнст, И. И. Гудилин. – М. : Агропромиздат, 1989. – 448 с.
2. Басовський М. З. Розведення сільськогосподарських тварин / М. З. Басовський, В. П. Буркат, Д. Т. Вінничук. – Біла Церква, 2001. – 400 с.
3. Недава В. Ю. Оптимальний вік плодотворного осіменіння м'ясних телиць / В. Ю. Недава, В. І. Сокол, В. П. Лукаш // Вісник сільськогосподарської науки. – 1980. – № 1. – С. 28-31.
4. Бойко Ю. М. Вплив генотипових та паратипових факторів на ознаки молочної продуктивності корів української бурої молочної породи / Ю. М. Бойко // Вісник Сумського національного аграрного університету: науковий журнал: Серія «Тваринництво». – 2015. – Вип. 2(27). – С. 34-37.
5. Плохинский Н. А. Руководство по биометрии для зоотехников / Н. А. Плохинский. – М. : Колос, 1969. – 256 с.